

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyantha, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Iustitia

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97211](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97211)

Equidem mea sententia iustitiam esse sanctam, & sanctitatem iustam esse dicam Arbitror enim te permittiturum, ut pro te illud ipsum respondeam, quod videlicet aut idem sit iustitia, quod sanctitas, aut invicem quam similima: ut maxime omnium qualis iustitia, talis sanctitas: & qualis sanctitas, talis iustitia sit. *Plato in Protagora.*

Quia iustitiam perducitur, hic ad omnium finem virtutum & universarum collectionem, in qua cunctae comprehensim iustitiam, ut verus est dictum, peruenire poterit.

Distributio in humana vita secundum cuiusque dignitatem operum & bonorum & aliarum rerum, quae singulis conveniunt, iustitiam, quae ad hominum vitam pertinet, constituit. Proinde opera studiosa illa iustitiae propria sunt, quae liberaliter ac facile in conventibus commerturque versantur: & quae familiariter benigne ac vtiliter fiunt: denique actiones prohibent noxias, vtilium vero totam constitutionem decentem moliantur. *Isambelchus ex epist. ad Anatorolum, de iustitia.*

Sicut vera trutina neque a bona & concinna corrigitur, neque per falsam examinatur: sic etiam iustus iudex neque a iustis castigatur, neque apud iniustos iudicatur. *Epictetus in Enchirid.*

Πρώτα ἐπιτίμηται καὶ ἐξέτασται ὁ δικαστής, καὶ τῶν ἄλλων ἀρετῶν, καὶ ἰσοπέδουται, ἀλλ' ὁ σοφία φαίνεται.

Scientia quaevis, a iustitia & reliqua virtute seiuncta, calliditas, non autem sapientia videtur esse. *V. l. 10.*

Ἀνδρείος μιν ἴσας ὁδὸν ἠφιλοῦς, καὶ παρὰ τὴν δίκαιοσύνην, εἰ δὲ δίκαιοι πάντες γίνοντο, μὴδ' ἐν ἀνδρείῳ θείοις.

Fortitudinis quidem absente iustitia nullus est usus, at si omnes iusti fierent, fortitudine nihil indigeremus. *Agostinus.*

Ζηλοῦντοῖσιν ὁ πάρο, τίμοι μὴ τοὶ καὶ παυμένον, ἡ δίκαιοσύνη.

Dixite forsitan magna emulacione desiderabiles sunt: sed iustitia, preciosa & admirabilis res est. *Lycurgus Legislator.*

SENTENTIAE HISTORICAE.

Iustum est, ut quam quis legem tulerit in alios, eandem aequo animo ipse subeat. *Diod. Sicul. l. 13.*

Obtemperantiam & iustitiam homines se minus mutuo laedentes, & magis sunt concordēs, & felicitatem non foedissimis voluptatibus, sed & felicitate metiuntur. *Dionys. Halic. l. 2.*

Obtemperantiam & iustitiam homines se minus mutuo laedentes, & magis sunt concordēs, & felicitatem non foedissimis voluptatibus, sed felicitate metiuntur. *Dionys. Halic. l. 2.*

Pudore, modestia, ac iustitia omnis civilis societas conferuatur. *idem, l. 6.*

Omnes res mortalium (divina) inspicit iustitia. *Idem, l. 11.*

Inter virtutes iustitia mediocritatis nomen obtinere debet. Nam non solum si infra modum sit, verum etiam si modum excedat, ipsi hominibus conducere non solet: imo interdum magnas illis adfert calamitates, eoquē in mortes miserabiles & lues insanabiles conicit. *Idem, l. 8.*

Agellus solebat iustitiam inter omnes praestantissimam dicere, sine qua fortitudo nullius esset pretii: cum contra se opus quidem haec esset futurum, si omnes homines iusti essent. Et quibusdam dicentibus, Hoc ita magno regi placere, Quod ergo, inquit, an is maior me est, si non sit iustior? recte iudicans, iustitia, tanquam regia mensura, praestantiam esse examinandam. *Plut. arch. in Agell.*

Omnino summa nobis iustitiae est habenda cura: cum qua etiam de amorum potentia spes bona proposita est, sine ea nihil perpetuum extat, ut maxime in praesentiarum quis victoriam obtineat. *Dion. l. 41.*

In sanctis penetralibus iustitiae semper aequi ac probi facti respectus religiosa cum observatione versatur: & ubi studium, verecundia est: cupiditas rationi cedit: nihilque vile, quod parum honestum videri possit, ducitur. *V. l. 1. c. 5.*

Excellentissima virtutum omnium iustitia. *Amn. Marcell. l. 20.*

Corporis proceritatem & armorum diligentiam, ceterumque belli apparatus longe inferiora iustitia & in Deum obsequantia esse nemo dubitat iustitiam si quis lectatus fuerit, magis ei quam e superadictis felicitas obuenit. Prima igitur iustitiae cura esto, iniuste interfectos vlcisci. Si enim iusti & iusti iudicium in eos exerceri qui prope nos sunt praeteratur, nullus iam metus erit, vilique admodum fuerit homini animae humanae ratio. *Procop. de bel. Vandalic. lib. 1.*

Frustra sit fortitudo, ubi iustitia defuerit. *Idem, ibid.*
Iustitiae proprium est id cuique tribuere, quod meretur. *Zonar. in Alex. Com. tom. 3.*

In iusta res est iustitia, quae prius infestis potest amicos reddere, ac hostes perinde attrahit, ut magnes ferrum. *Constant. Manass. Annal. pag. 34.*

Quoniam iustitia sit omnium virtutum fundamentum & basis, omnibus aliis rationibus anteposenda est. *F. Guicciard. de hist. lib. 4.*

Lento gradu ad vindictam sui divina proce...

supplici grauitate compellat. *Valer. Max. l. 1.*

Dei in iura Deo curae. *Tacit. Annal. l. 1.*

Innumera iudicia & supplicia vltis...

bonorumque praemiatum, operatur *Adafria*, quae...

quam vocabulo duplici etiam *Nemesio* appellatur, quae...

sublime numinis efficacis, humanarum mentium...

circulo propositum, vel (ut definiunt alii) liberrima...

rati potentia partibus praesides fatu: quam theologia...

the filiam, ex ab ea quadam aeternitate omni...

Hae vt regina caesarum & arbitra rerum, hae dicitur...

fortium temperat. accidentium vices alternat: vt...

strarum exordia interdum alio quam quo conuenit...

minans, multiplices actus permurando conuenit...

ratis in iolubili retinaculo mortalitatis vincit...

callum, & incrementorum decrementorumque...

nouit, nunc cretas mentium cunctis oportet...

bonos ab imo iustitiae, ad bene viuendum exortat...

deo illi vultus fabulosa aperuit, vt ad eum vel...

ctis exilimetur: & praeterea gubernaculum eius...

totam, vt vniuersitatem regere perleuata dicitur...

ignoretur. Hae fecit *Agathoclem* Siculum ex...

nythum, gentium quondam terrorem, *Cornelium*...

praefecit. Hae *Adramyntenem* Andricum in...

Pseudophilippi nomen euexit, & *Persei* legatione...

ferrariam ob querendum docuiturum *Eadem*...

mantinis summa atrocitate: *Veturum* & *Citium*...

uit, fenati *Carthaginis* regulum, iustis arbitratu...

quasitum Magni & rerum getarum amplitudine...

ad *Isadonum* libidinem in *Aegypto* tractatum...

ergatularius seruus ductavit in Sicilia fugiunt...

loco multi nati, eadem rerum *Domina* commouit...

vel *Spartaci* amplexi sunt quod capta, quae gentes...

sti carnicifex abfiderunt? Alter in vincula ducitur...

praeficitur potestati, alius a summo culmine dignitate...

Quae omnia si scire quisquam velit quam vana...

narum numerum idem iam desipiens, & motuum...

tari poterit. *Amnian. Marcell. hist. l. 14.*

Vigilat vtrobique: superni *Numis* equities, *Idem*...

Vigilat Iustitia oculus sempiternus. *Idem*...

Inconueniens Iustitiae oculis arbuter & viandis...

vigilant atente. *Idem*...

Manes iniustus sempiternae vindictae iustitiae...

serus, sed scrupulosus quaesitor gestorum recte...

Diuina sit iustitia, vt qui primi bellum inque...

tulerunt, supplices pacem petant. *Idem, hist. l. 1.*

Deus eos in terris diu felices esse non patitur...

delitate omnem humanitatem exuerit. *Idem*...

Traianus praefecto praetori gladium nudum...

Accipe gladium, quae pro me, si benedixit, cui...

delstringes: si natus, eo ad inuentum meum...

Numam dominum sibi *Romani*, priuatum...

quantumuis, delegerunt. *Lycurgus* ex rege...

Pulchrum quidem est iustitia regnum ad...

regno iustitiam anteposere, nam virtus ad...

didit, vt regno dignus iudicaretur, alterum...

temneret. *Plut. in Lycur. & Numa compar.*

Nulla regi conuenientior actio est quam iustitia...

enim (vt *Timotheus* ait) tyrannus est & *Pindarus*...

regem appellat, *Homerus* rem ait reges non...

pugnatrices, non zeras naues a Ioue sibi...

se & custodire: regumque, non bellicosissimum...

aut feulissimum, sed iustissimum omni...

in *Demetr.*

Ex omnibus Aristidis virtutibus, maxime Iustitia...

nimaduerit, quod eius usus & perceptus, &...

communis esset: Itaque pauper & deplebe...

maxime regum & diuinissimum natus est. Quod...

haud imitari sunt, qui magis (vt apparet)...

tute, parae gloriae cupidi, Polioceae ad...

rauni, a fulmine, *Nicanores* a vincendo, non...

capitres dici maluerunt. Atqui diuina...

efficere cupiunt) tribus his excellere videtur...

tia, & aequitate inter quae summa certe est...

unitas. Perpetuus enim, hoc est interitus...

ni & elementis contigit: teris motus, fulmina...

flauioru inundationes, magna vim habent...

tus in Deo nihil nisi quod sapat & res...

ceps. Quapropter cum tribus modis plerumque...

admirando, timendo, honorando: mita...

care ob aeternitatem interituique immunitate...

metuere propter eorum dominatione &...

honorare & colere, iustitiae causa. Et...

homines, immortalitatem natura nostra...

que in fortuna maiore in parte polii...

PC

POLY

tia aut à sola voluptate proficiscitur: & vt quisque vul', iustus, se-
cuse est: aut facillime omnium Regiis ingenis se vtro discendam
præbet. Forma corporis, oris dignitas, frontis grauitas, vultus ma-
icellas fulgor, vigor ac lumen oculorum spectantes mouet, tenet, ac
admonet quænam species prima summo rerum artifice initio re-
rum creati hominis fuerit, sunt in illa felici immortalitate. Quod
si corporis pulchritudo ranti est, vt quodam sui miraculo reliquos
afficiat: quid sentendum est de illa pulchritudine, quæ est animi
verè Regi, quæ superis fuerit simillima? P. Æmil. lib. 8.

¶ APOPHTHEGMATA.

Bias damnaturus quempiam ad mortem, lachrymatus est mise-
riam hominis, & merito deplorandam fortunam. Verum cum di-
xisset quidam. Quid est quod desinas, cum in tuo sit arbitrio, con-
demnare aut liberare hominem? respondit Bias. Necessarium quid-
dem esse, naturæ eadē dolere: à lege autem & iustitiæ regula disce-
dere, magis perniciosum est. Stob. serm. 44.

Zeno, cum ex eo quidam familiarium quærent, qua possent
ratione iustitiam colere, nihilq; iniuriæ facere: Si semper, inquit
me vobis adesse existimabitis. Max. serm. 5.

Anaximenes negabat sapientem virum obstrictum esse legibus
ab hominibus promulgatis: Intellexit vir prudentissimus, sapien-
tem obligatum esse virtuti, iuxta cuius normam vitam instituit.
Leges enim non omnia præscribunt, sed ipsa ratio docet quid turpe
quidque honestum, & virtutis regula vitæ ostendit, quid vris
bonis agendum sit. Laert. 1.6.

Idem aiebat, homines virtute præditos sibi parare defensores
non fortes tantum, sed etiam æquos & iustos. Nolunt enim defen-
di, si contra iustitiam leges a quid admittant. Erasim. Rot. lib. 6.
apophthegm.

Idem, cum Athenienses eo deuenissent, vt Aristidem ostracismo
(id erat damnationis genus, quod testulis peragebatur) in exilium
agerent, ac iusticiæ quidam illiteratus testulam ad eum deferens
iussisset, vt Aristidis nomen inscriberet Nostre, inquit Aristides.
Aristidem? Cum ille negasset se nosse, mox tamen serret, quod
iustus cognomine diceretur: sicut Aristides, & nomen suum in-
scripsit testulæ, ac reddidit. Tam leni animo ferebat iniustam dan-
nationem. Grauisimum autem vitæ innocenter actæ testimoni-
um est, tanta multitudine neminem extitisse, qui aliquis obice-
ret, quam iusti cognomen, quod ipse tantum sibi non impulerat.
Plut. in Aristide.

Demosthenes eos homines in primis laude dignos pronuntiauit,
qui nullam anteponebant iustitiæ vilitatem. Pecunias enim quic-
que possidere potest, ac iustitiæ gloria pecunias non emittit. Tha-
uorinus. Verum Stob. Isocrati ascribit.

Iulian. celebratur Iasonis Thessali dictum, quo se purgare so-
lebat iis quibus molestiam aut vim attulisset: Qui magnis in
rebus se iustitiæ cultorem haberi velit, cum in paruis interdum
illam violare oportet. Velut in bello, quod rura sit Republica, a-
gri aut edificia quorundam ciuium interdum perduntur. Erasim.
lib. 1. apoph.

Acrotus, parentibus postulantibus vt sibi in re quapiam in-
iusta adesset, recusauit illis aliquando. Ceterum cum inflarent,
hunc in modum respondit: Donec essem apud vos, nullam omni-
no tenebam iustitiæ scientiam: verum vbi me patrie tradidistis,
patriæque legibus, insuper & iustitiæ & honestatis pro viribus
docuistis, conabor huic magis obtemperare quam vobis. Et quan-
doquidem hæc est vestra voluntas, vt que sunt optima faciam:
optima vero sunt, quæ iusta sunt, cum homini priuato, tum præ-
cipue principatum gerenti: quæ vultis faciam, quæ dicitis, negabo.
Plut. in Lacon.

Agis, quibusdam Eleos hoc nomine prædicantibus, quod in
certaminibus Olympiæ essent iusti iudices: Quid, inquit Agis,
magni miræ faciunt, si intra quinque annos vno tantum die se
iustos præstant? Pergentibus autem laudare qui coeperant: quasi
vero, inquit, mirum sit, si re pulchra nimirum iustitiæ pulchre v-
tuntur: Non putabat vir sapientissimus, in eum competere iustitiæ
laudem, nisi qui per omnem vitam in omnibus actionibus iustiti-
am coleret, nam ludi Olympiæ semel tantum intra quinquenni-
um celebrantur. Plut. in Lacon.

Agesthan sciscitatus: Vtra virtus esset præstantior, Fortitudo an
Iustitia? grauer respondit: Fortitudinis nullum esse vsum, nisi
adit iustitia. Quod si omnes essent iusti, nihil opus fore fortitudi-
ne. Quo responso nihil præter æquum faciendum vbi que putant.
Plut. in Lacon. apoph. Stob. serm. 7.

Idem cum ceteris in rebus esset rigidior, & exacte iusti le-
gumque tenax: tamen in amicorum negotiis existimabat, in-
humanitatis ac fauitiæ prætextum esse, nimium aduersus illos
esse iustum. Huius rei testis est epistola quædam perbreuis, quæ
fertur ad Hydrieum Carem scripta, qua cuidam amico veniam
deprecat in hunc modum: Nicias, si nihil peccat, dimitte ho-
minem: si peccat, mihi dimitte, sed omnino dimitte. Innocen-
tem punire, scelus est: culpam interdum condonare in gratiam
honesti deprecatoris, humanitas est. Cum enim iustitiam semper
oporteat esse clementiam temperatam, quoties nasci est grauem
interpel-

interpellatorem, & minus habet intuliz, & plus impetrat gratie. In plerisque igitur amicorum negotiis ad eum modum se gerbat Agellus: incedit tamen magis se quebatur Reipub. utilitatem per occasionem oblatam, quam indulgebat amicitie. *Plat. in Lacon. apoph.*

Callieratidas à Lyfandri amicis sollicitatus, vt vnum quendam ex inimicorum numero permitteret ipsi interire, & acciperet talenta quinquaginta. Tamen si pecunia egeret, vt folueret nauis promissum stipendium: non tamen hoc fieri concessit, cum videret contra omnem hoc esse iustitiam. At cum Cleander regius consiliarius dixisset. Ego profecto hoc accepissem, si fuisset Callieratidas: Et ego, inquit Callieratidas, accepissem, si fuisset Cleander. *Ideu.*

Leo Eurycratidas, F. cuidam percontanti, in qua demum ciuitate tuto viuere posset? In ea, ait, quam qui incolunt, neque plus possident, neque minus: & vbi iustitia viget. Grauerit admonuit, eam ciuitatem tuto habitari posse, in qua iustitiz cura habetur. *Ibidem.*

M. Cato Magistratum iudicem dicebat, nec pro iustis orandum, nec pro iniustis exorandum. Sensit, culpam esse iudicium si vt iustis æqui fin, orandi sunt, quam oppositæ vltro fauere bonis Pro iniustis orare fortassis humanitatis esset exorari, est à iustitia deflecentis. *Plat. in Rom. apoph.*

P. Rutilius, amico cuidam rem iniustam petenti, pernegabat, quumq; incommotus per summam indignationem diceret: Quid ergo mihi opus est tua amicitia, si quæ abs te rogo, non facis? Imo, inquit Rutilius, quid mihi opus est tua amicitia, si me vt gere cupis, vt in iustitiz leges tua causa peccem? *Erasm. Roterdam. libro 8. apoph.*

Pompeius Phraati Parthorum regi per legatos postulanti, vt Euphratem, Romang ditionis terminum esse vellet: Imo, inquit, illud magis postulandum est, vt Romanorum fines à Parthorum regno iustitia dirimat. *Plat. in Rom. apoph.*

Libertus Episcopus, respondit Constantino Imperatori sua denti vt subiret in excommunicationem Athanasii: O Imperator, iudicia ecclesiastica decet cum maxima profert iustitia. *Tripert. hist. 15. c. 17.*

Traianus Imperator, iustitiam & æquitatem in principe plurimum commendare solebat: qui his potissimum virtutibus principes ceteros homines excellere debere distabat, quarum & ipse cum Rom. gubernaret imperium, studiosus adeo fuisse feritur, vt aliquando eulm strictum profecto vbi in conspectu omnium de dem, atq; dixit: Cape ferrum hoc & siquidem recte imperium gessero pro me: finaliter, contra me hoc vteit. *Nicephor. Callist. lib. 3. Eccl. hist. c. 23.*

Hadrianus, cum in spectaculo populus clamore flagitaret, vt aurigam qui placuerat liberum esse iuberet: per tabellam respondit iniquum esse quod peteret, & contra leges iustitiz. Si enim seruum alienum libertate donaret, feret iniuria domino. *Ex Dione Cassio & Spartiano.*

Fridericus Imperator cum Ladislauo Hungaria ac Bohemia regem educaret, non desuerunt qui pendendum luaderent puerum cuius vita ingentes molestias Cæleri, mors regna & opes maximas allatura esset. Ad quos ille: Ergo me, inquit, opulentiam magis regem, quam piam, quam iustum cupitis. Ad ego iustitiam bonumque nomen diuitis cunctisque rebus antepono. *Aeneas Sylvius lib. 3. comment. in res gestas Alphonfi.*

Ad Rodolphum Imperatorem cum quidam venisset qui Othaccarum Bohemia regem atrocem hollem, in venatione se occisurum promitteret: si factu præmium esset: Rodolphus, Etsi noster hostis est Othaccarus, inquit, non tamen id efficiet, vt iustitiz & moderationis fines transeamus. *Aeneas Sylvius lib. 3. Comment. de reb gest Alphonfi.*

Inver Ioannem Caroli quarti eius nominis patrem, & Henricum Carinthia ducem, de regno Bohemia longa & difficilis fuit contentio. Verum cum quoniam ad Ioannem veniens, veneno se hostem occisurum promitteret, si præmium iperaret: Ioannes iustitiz & integritatis amator, si me nescio Henricum, inquit, interfectis, & ad me fugam adornasset, crux tibi præmium futurum erat, qui te regio sanguine commaculasset: & tu te modo authorem tanti sceleris geris? *Ideu.*

Alphonfus Aragonum rex, eos principes qui iustitiam non colerent, per umiles sibi videri dicebat, qui morbo caderent comitiali. Nam cum anima materia sit sola iustitia, qua tenditur ad vitam: quid restat principibus, sublata iustitia, que est vite quasi nutrimentum & cibus. *Anton. Panor. de reb gest Alphonfi, Aeneas Sylvius de eum dictis.*

¶ SIMILITUDINES.

Philonis: quemadmodum iudex nec vincere vult quenquam, nec habere aduersarium, sed lata sententia pondus addit parti iustiori: Ad eundem modum iustitia quoq; cum nemini aduersetur, cuiq; rei quod suum est tribuit. *Lib. 1. Allegoriarum.*

Epicteti, veluti recto nihil dari potest rectius: Sic neque iusto iustius. *Apud Stob. serm 7. de iustitia.*

Demosthenis, quemadmodum domus, opinor nauigii, & aliorum id genus firmissima fundamenta esse oportet: Sic etiam re-

gociorum actionumve principia & eius veritas.

Olyn. 2.
Ciceronis, quemadmodum theatrum cum circum-

tamen eius dici potest esse cum locum, quem circum-

Sic in oib; mudo e communi, non auteritatem

um quique cuiusque sit. *Lib. 3. de finibus.*
Iouiani Pontani, cum sit vniuersum genus humanum

quædam ciuitas: cuius hæc quas incoimus vobis

minibus: ipseque constet omnibus ac familiaribus

liberos, nepotes esse debemus: dan in cetero

cessarios, qui domos sibi alias constituerunt. *Idem*

ro ait) domos eos non caperet, tanquam in coloniam

erga vicinos, tribules & ciues alios: itaque de

gruos: admonens non modo eundem gentis

rum qui extremas quoq; terras incolant. Et quod

dixi vniuersi cœtus hominum rector est & moderator

primis mouet, vt eius memores, primos illi ac

tribumus, pietatemq; colamus, ac religionem.

lib. 3. in mittio.

¶ ADAGIA.

Iustitia in virtutem completitur omnem

M. Tull. lib. 1. de officiis.

Iustitia enim sic quæter accipitur non pro

quemadmodum & in sacris literis iustus dicitur

110.

Homines fugi omnia recte faciunt.

M. Tull. lib. 1. de officiis.

seruere volumus quod iustitiam non tenent

illud rari per uigilantiam est. Qui tam proceri

mines frugi omnia recte faciunt. Qui iustitiam

Der yrombim dicitur in nocte frum.

Exigua res est iustitia.

Qui pro uerba significat, non multum adferre

probus sit, nisi talis etiam habitetur. *Erasm. in*

re, quam ipse iam.

Trutina iustitiz, dicitur in *110.*

De iis, qui iustitiam inuenerunt, sunt equitati.

Iustitia o. ulus. dicitur in *110.*

Dicitur *Synerm* & in *110.*

Adagi in *110.*

Iustitia iustior. dicitur in *110.*

De re bene et integre. *Erasm. in*

Marias. *Maqas.*

Hoc non me seruit fuisse quempiam quod

rem, distissimum quædam illam. Seruam

officiosam in omnes, tam eius tam

ptum, vt id vocabatur tribueret

rem uari uiderentur.

Boochyris. *Erasm. in*

Rex quidam fuit *Erasm. in*

re dere quam sit pronuntians.

Rhadam anticum iudicium. *Erasm. in*

De incorrupte iudicantibus.

Orphica vita. *Erasm. in*

Id est: Orphicum ritum. *Plato dicitur*

xu, sanguinolentisq; dicitur puram.

Virtus simplex.

¶ Aristoteles.

Est *Erasm. in*

Est simplex virtus, omni generum

Facile enim est a sepe abstrare. *Erasm. in*

Est in pensari trunna.

Id est: Eadem lege. *Horatius in*

poner ut eadem. *Verfio: Examen*

ima. *Erasm. in*

partire sita: a personarum respectum.

Ramanibus. *Erasm. in*

Id cognominis olim ceu prouerbis

vatis *Erasm. in*

Priensis iustitia. *Erasm. in*

Quum significamus aliquem iudicem

Plato *Erasm. in*

Rectam ingere vitam. *Erasm. in*

Rectam ambulare vitam. *Erasm. in*

sto. *Erasm. in*

die recte *Erasm. in*

Dum clauum rectum tenent.

Significat non imputandum

ci, modo si profuerit quod uti est.

Ad amissum applica lapidem, non ad

PC

POLY

Cum Tullus Hostilius Mancinum Adilis curulis Maniliam metreticem apud populum accusasset, quod nocte praeteriens eius domum...

Alexander Severus Imperator tanta fuit aequitate, ut nullas unquam sanciret leges, nullam constitutionem fieret sine viginti iuris peritissimis, & doctissimis, ac sapientissimis viris...

Titus Manlius iuris Pontificalis peritus iudex, inter Macedonas accusatores & filium constitutus audita causa ita pronunciauit...

HIEROGLYPHICA.

Ret Euphratem fluvium fecunditatem & fructuum exuberantiam intelligi volunt, ac perinde Iustitiae symbolum esse. Ex nulla siquidem virtute opimiores latioreque fructus colligi feruntur...

Apud Aegyptios Sacerdotes primum omnium, Iustitia servatorem per Oculi parentis hieroglyphicum significari compertum est...

Veteres quoque ternarium numerum dedicant Iustitiae: ut de Pythagorici disciplina Plutarchus ait. Iniuria siquidem afficere, neque non affici, cum extrema sint & idecirco vitiosa, iustum aequaliter utrinque reductum, in medio refidit.

Herodotus Vulturem ab Hercule pro Iustitiae symbolo habitam tradit, quod ea iustissima omnium avium, quae volatilibus vefecantur, iudicetur eaque de causa semper apud eum magna astutia...

Procul iustitiam Virginem esse scribit, quoniam diaeteticum genus esse deceat, id est, integrum, purumque, cuius sit virginitas symbolum. Dicit porro & Iouis filiam, declarat Hesiodus hoc verum, id est, in aequitate esse, id est, Virgo iustitia est, prognata Ioue: & ob id, quod Nomas betes, sit uxoribus, velut Princeps Imperatorque vniuersorum.

Traditum est memoriae magistratuum statuas à Thebanis ita solere formari, ut sine manibus essent. Principum vero clausis oculis, nimirum eam Iustitiae naturam esse ostendentes, ut incorrupta sit, nec pretio precibusve, aut aliena vili voluptati cedat: & athena magistratum sine manibus.

Iustitia veteres adhibebant libram, significantes omni diligentia & summo studio expetenda, nec huc nec illuc declinare iudicem. Graecis saepe haec libra appellatur. Tradunt itaque nobis veterum monumenta, Aegyptios Regibus ex praefcripto legis antiquissimae moris fuisse, Iudices mox futuros iureiurando adigere, ne si Rex quidem iniusti quidpiam inunxisset, à virtutis medio declinatos, nec lineam omnino (quod dicitur) moturos.

EMBLEMA.

Tandem, tandem iustitia obrinet.

Emblema. XXVII. Andreae Alciati.

Acido Peitore persusum sanguine Curum, Quod Cracorum thaco concio iniqua dedit. Iustus arripuit Neptunus in egypto iactum Naufragio, vi dominum possit adire suum. Litore Aucus cumulo namq, inulit vnda, Que boat, & tuli voce sepulchra ferit: Visti Telamonia de tu dignior armis, Affectus fas est cedere iustitia.